

výtvarný rok

praktické rady a postupy

asambláže a tisky z koláží
lapače světla, razítka
témata a techniky na zdobení
barevná pozadí na celý rok
pomocí nápaditých technik

Jana Podzemná

Obsah:

VÝTVARNÝ ROK	2
Postupy a návody:.....	3
1. asambláže ze zbytků lepenky, tapet, dřívěk, zápalek i textilu aneb umění za pár korun.....	3
tipy na asambláže (koláže): postavy čarodějnic, téma šikovní ruce.....	5
Vesmír, planety:	6
2. koláže a tisky z koláží	7
Kuffíky pro maminky a tatínky.....	8
Květinová aranžmá pro výstavu.....	9
Vánoční tematika.....	11
Domečky a stavby.....	12
3. lapače světla	13
4. fantazijní barevné pozadí - otisky krepového papíru.....	15
Tipy na dotváření pozadí.....	16
Dotváření pomocí razítek a šablon.....	17
5. tematická razítka	18
Inspirace na celý rok, kterou vyhledávám z různých zdrojů na Pinterestu:.....	20

VÝTVARNÝ ROK

Usnadněte si tvoření a použijte osvědčené techniky, které si přizpůsobíte pro vaše náměty na jednotlivá roční období i jiná témata.

Techniky lze rozmanitě kombinovat a přizpůsobit si pro vaši práci s dětmi.

Na tohle všechno jsem myslela, když jsem připravovala tento materiál. Je to shrnutí osvědčených výtvarných technik, které dobře vypadají, daří se s dětmi a co je důležité: povedou se všem bez nároku na posuzování výtvarné šikovnosti, talentu, nadání atp. a děti baví. O to se snažím ve svých kroužcích, kam chodí děti malé i větší a někdo tu tvořivost má dánu více, jiný méně. Důležité je, aby každé dítě odcházelo spokojené, s pocitem, že si dobře zavýtvarkovalo:-)

(Inspirace je nekonečná a to dobře ukázaly účastnice workshopu Výtvarný rok v Praze, několik skvělých ukázek z jejich tvorby je na 2. straně e-booku-asambláže, ptáčky, stromky.)

Jana Podzemná

Lektorka výtvarných kurzů pro děti i dospělé, výtvarnice se spoustou nápadů. Zkouším nápady s dětmi v praxi, a pak o tom píšu...e-booky, články, knihy...

Moje výtvarné nápady a inspirace jsou i na [Facebooku](#). Podívejte se, co tam přidávám.

Postupy a návody:

1. **asambláže** ze zbytků lepenky, tapet, dřívěk, zápalek i textilu aneb umění za pár korun...

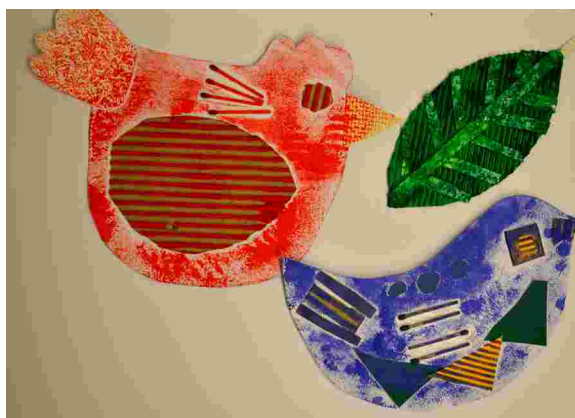
Náročnost: ***

Věk: 5+

Techniku znáte i z e-booku **Jaro a Velikonoce (kraslice)**.

Potřebujeme:

- tvrdý papír velikosti (A4, A5) nebo tematický tvar z papíru podle ročního období
- lepidlo Herkules či podobné, štětec, kelímek s vodou
- nůžky
- zbytky kartonů, vlnité lepenky, zápalky, tapety se zajímavým strukturálním vzorem i textilie-např: záclony, krajky, obvazy...
- temperové barvy
- pěnový váleček nebo houbička

Postup:

1. Technika je založena na lepení připravených tvarů a ozdob na papírový podklad. Jaký bude mít papír tvar, je jen na vás. Důležité je, že tvary vystupují nad povrch papíru (tj. silnější lepenka, vlnitá lepenka, dřívka, textil...) Po natření výrobku barva vytvoří zajímavé efekty tím, že se nedostane všude. Eventuelně jsou možné různé kombinace a experimenty se 2 - 3 odstíny.
 2. Jak na barvení? Po zaschnutí si rozmícháme v misce temperovou barvu. Nanášíme pěnovým válečkem, to se osvědčilo nejlépe. Použít můžeme při nanášení barvy i menší houbičky (hlavně ve větším kolektivu).
- Varianta:** zkuste nanášet postupně 2 různé odstíny.
3. Nakonec pomocí válečku nebo jen houbičky nanese na koláž temperovou barvu. Některá místa se podle síly přitlaku zbarví více, jiná méně. Můžeme ještě doplnit razítkováním a drobnými otisky malé houbičky namočené v kontrastní barvě.

Tip1 - zjednodušení: Kdo do toho nechce míchat barvy, může využít i přírodní barevnosti nalepených věcí nebo zvolit zajímavě barevný papír jako podklad. Nebo lepit ozdoby z barevné vlnité lepenky na bílý podklad. A už nic nebarvíme, vypadá to světle i tak.

Tip2: Místo papíru lepíme tvary na kousky sololitu nebo můžeme využít rozložené kartony z pevnějších papírových krabiček (použijeme z rubu).

Tip3: Základní podkladové tvary je dobré vymyslet co nejjednodušší, kvůli vystřihování. Pár příkladů podle ročních období:

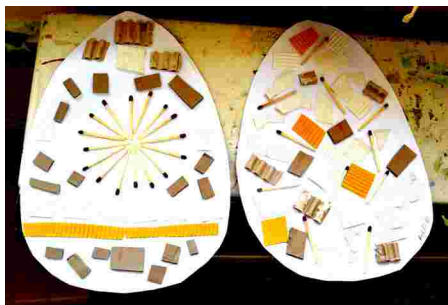
Jaro: vajíčka, ptáčky, slepičky, kytky, zvířátka...

Léto: loďka, kufr, ovoce, kytky, zvířátka, hrad...

Podzim: listy, stromy, ovoce, zelenina...

Zima: vločky, hvězdy, komety, vánoční stromek, baňky, dárkový balíček...

Ostatní: počasí-mrak, slunce, různé druhy oblečení, tašky a kufry s obsahem, lidské tělo, hlava, planety, nádobí a nářadí...

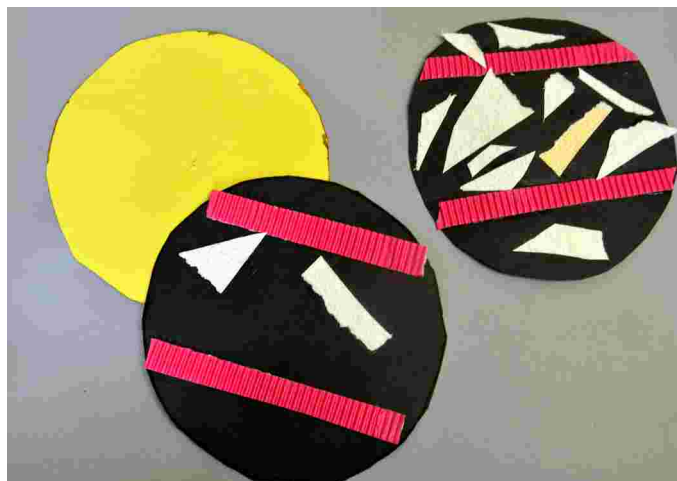
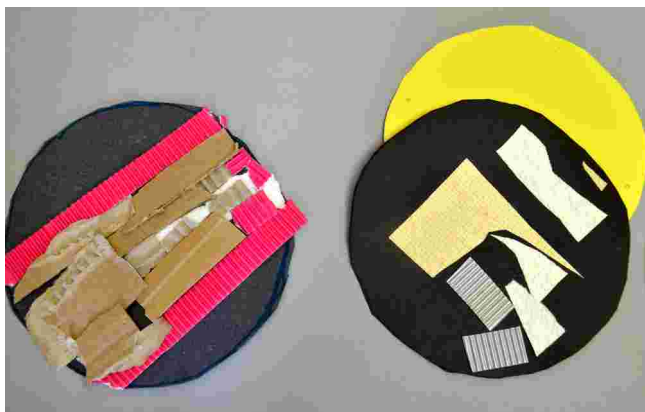
tip na aranžování skupinové práce, podklad tvoří společná malba na velký formát:

tipy na asambláže (koláže) s využitím tvrdého papíru a textilu: postavy čarodějnic, téma šikovné ruce...

Vesmír, planety:

2. koláže a tisky z koláží

+ výroba grafických listů, využijete papíry se zajímavou strukturou

Náročnost: ***

Věk: 5+

Potřebujeme:

- tvrdé papíry velikosti (max A4, A5) nebo tematický tvar z papíru podle ročního období

- lepidlo Herkules či podobné, pro rychlý postup stačí i tyčinkové (hůře drží)

- nůžky

- vlnitá lepenka, tapety se zajímavým strukturálním vzorem

- temperové barvy (nebo barvy na linoryt)

- pěnový váleček nebo houbička

- houbička namočená do vody a vyždímaná

Postup:

1. Vyzkoušeli jsme na workshopu v Praze: jednoduchá koláž z tvarů vlnité lepenky nebo tapety se strukturou, nalepeno na podklad, naváleno temperovou barvou a otištěno na suchý papír. Ten dodá jemnější otisk. Nebo otiskujeme na malinko vlhký papír - otisk se trochu rozpíje - vzniknou také zajímavé momenty. (Při tisku se přejíždí válečkem, tlačí se.) Podtrženo sečteno: Jednoduchá alternativa tisku grafických listů, bez nutnosti nákupu barev na linoryt a lisu.

Tipy, "aby se to povedlo":

- Zvolte menší papír nebo tvar, oceníte to, až budete vy nebo děti válet a otiskovat.
- Počítejte, že zhotovíte 1-3 otisky z originálu než se něco začne trhat, promočí atp... Originál navíc také velmi dobře vypadá, stojí za to, ho zachovat.
- Na navalování barvy se velmi hodí pěnový váleček nebo alespoň houbička.
- Otisky lze ještě dotvářet, dokreslovat tuší, podle fantazie atp...
- Nanesená temperová barva celkem rychle zasychá, zvláště při teplejším počasí. Je dobré čistý papír určený na otisk jemně potřít vlhkou houbičkou.

Na mořské tvory na obrázku byly použity obrázky a šablony z e-booku Mořské dobrodružství, který je volně ke stažení na www.vytvarne-navody.cz

Technika asambláže i tisky grafických listů (pomocí barev na linoryt jsou dobře vysvětleny i ve [videokurzu zdarma zde](#):

Kuřříky pro maminky a tatínky, nářadí je dozdobeno malováním inkousty (lze i anilinové barvy)+trochu posypáno solí-vytvoří krystalický efekt :

Květinová aranžmá pro výstavu,

využity květy, které sloužily jako originály pro tisk.

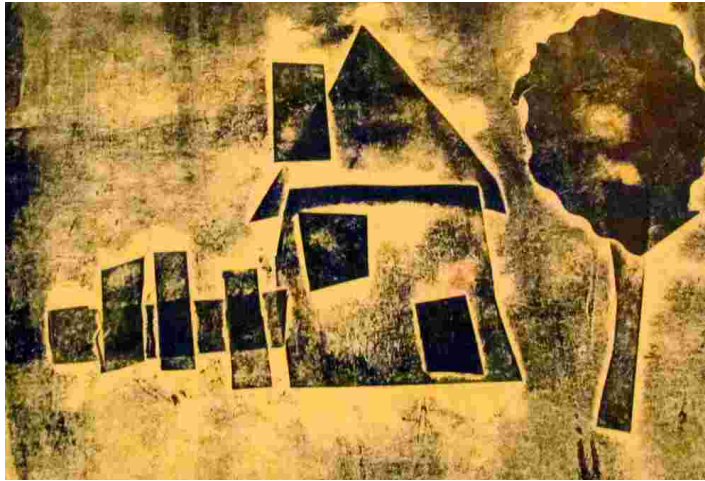

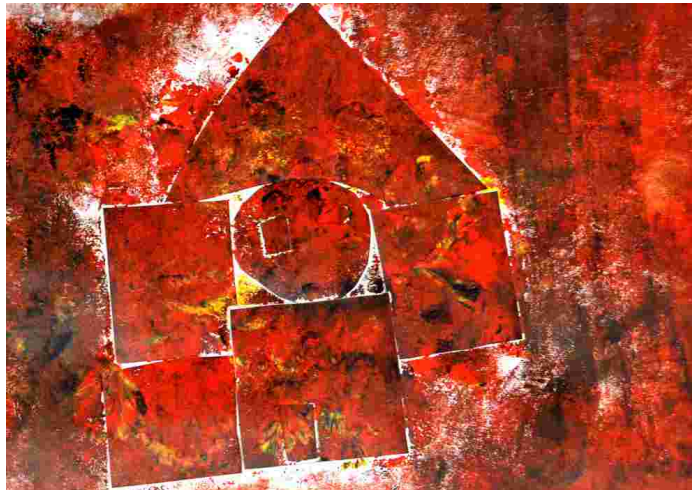
Vánoční tematika, naváleno barvou na linoryt, tisknuto v lisu, menší obrázky lze i ručně-válečkem:

Domečky a stavby- naváleno barvou na linoryt, tisknuto v lisu:

originál:

otisk z originálu:

3. lapače světla

krásně fungují na oknech, kde nádherně prosvítají tvary a barvy

Náročnost: ***

Věk: 3+

Potřebujeme:

- průsvitný papír (raději pevnější-svačinový, balicí) atp.
- tapetové lepidlo, štětec
- zbytky krepového a hedvábného papíru
- malé tematické obrázky z raznic nebo vlastní
- průsvitná páska pro přilepení na okno
- nůžky

Postup:

1. Připravené kousky papíru (natrhané, nastříhané), lepíme spolu s tematickými papírovými tvary (na fotkách dle ročních období), pomocí tapetového lepidla na průsvitný papír. Pěkně vypadá i abstraktní kompozice jen z papírků. Pozor barevný hedvábný papír i "krepák" hodně barví. Tady to nevádí, vše necháme zaschnout. Možná se obrázek při schnutí trochu nakrčí. Vyřešíme až uschne, vylisováním v knize. Krása vynikne při nainstalování do oken, třeba přilepením "neviditelnými" kousky průsvitné pásky.

Vlevo je vždy obrázek před uschnutím, vpravo na okně...

4. fantazijní barevné pozadí - otisky krepového papíru

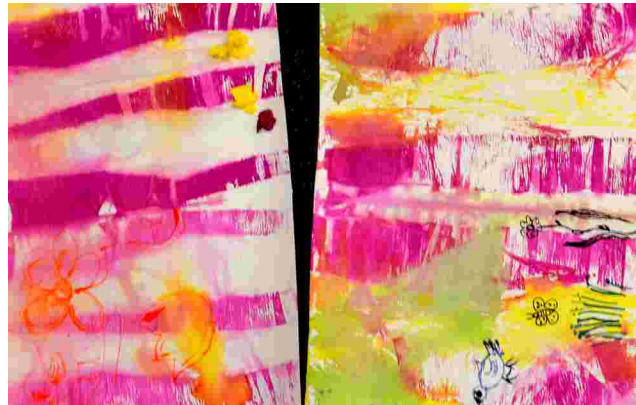
uplatníte jako nápaditý podklad na celoroční témata

Náročnost: ***

Věk: 3+

Potřebujeme:

- barevný krepový nebo hedvábný papír
- vodu+houbičku nebo v rozprašovači
- tvrdý papír, rozměr podle potřeby
- váleček, igelitové sáčky nebo gumové rukavice, hadřík

Postup:

1. Připravené kousky krepového papíru (natrhané, nastříhané), volně rozmístíme na tvrdý papír – mohou se i překrývat.
2. Buď děti papír předem jemně navlhčí štětcem nebo houbičkou nebo krepáky volně rozložené na papíru postříkáme vodou v rozprašovači.
3. Na mokré papír položíme další, čistý papír a převálcujeme. Nebo můžeme větší papír (A3, A2) přeložit na polovinu. Získáme zajímavé barevné pozadí na různorodé tvoření.
4. Mokrý krepový papír tentokrát z obrázku odstraníme (pomůže pinzeta nebo igelitový sáček navlečený na ruku, hodně to barví a barva drží...)

Tip1: Zvolením vhodné barevnosti krepových papírů si přizpůsobíte pozadí pro další tvoření třeba podle ročního období...

Tip2: Pokud je papír hodně navlhčený barvy se do sebe více vpijejí a také může vytékat voda z lisovaných výkresů...

Naopak, když papír namokříme méně vzniknou jemnější otisky a více se vyrýsuje struktura krepového papíru. Většinou spodní výkres vytvoří první variantu a horní tu druhou. Oba výkresy můžete použít na tvoření.

Tipy na dotváření pozadí: kresba tuší, otisky vidliček*,

různě tvarovaných rolek od toal. papíru, lepení výseků z raznic, koláží atp...

** na otiskování výborně fungují plastové vidličky (Ikea atp...), potřeba vyzkoušet*

Dotváření pomocí razítek a šablon*:

* do negativního obrázku na šabloně tupujeme barvu pomocí houbičky

5. tematická razítka

v kombinaci s dětským výtvarným projevem vykouzlíte nádherné věci

Náročnost: ***

Věk: 5+

Potřebujeme:

- rovné kousky dřevíček
- mechová guma
- nůžky, tužka
- lepidlo Herkules apod.

Postup:

Razítka znáte z různých projektů v e-boocích. (Tvary jsou vystříženy z mechové pryže a nalepeny na dřívka.) Výborně se razítka vyjmají otištěna na vlastnoručně vyrobeném barevném podkladu. K tomu se skvěle hodí například otisky krepového papíru, malba inkousty nebo vovovkama. Zvlášť razítka vyniknou na světlejším podkladu. Pokud razítkujete na tmavší podklad, zvolte světlou barvu.

Připravit si takto můžete tematická razítka na celý rok:

geometrické tvary, spirálu, slunce, mrak, dešťové kapky, listy, ptáčky, ryby, motýly aj. drobné živočichy, komety, vložky, domečky, kytky i písmena a číslice-pozor lepit zrcadlově obráceně....

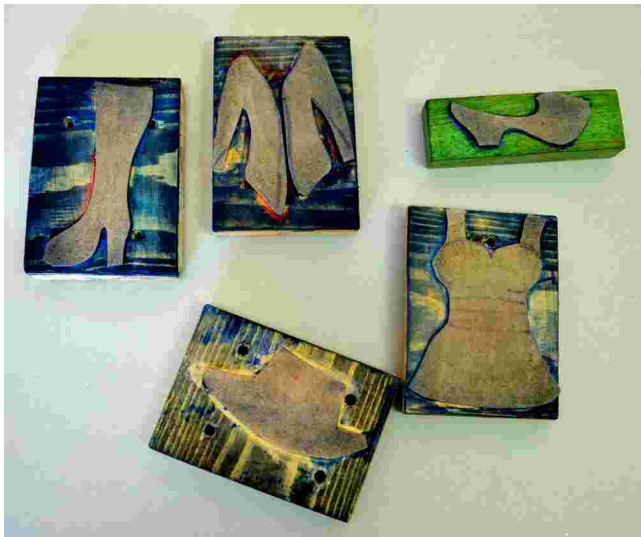
Tip1: Využijete i drobnější zbytky mechové pryže, když razítko sestavíte z kousků. Takové razítko je velmi efektní.

Tip2: Razítkovat je možné obyčejnou temperovou barvou, její tenkou vrstvu nanese na povrch razítka pomocí houbičky nebo pěnového válečku. Také je možno dětem rozetřít trochu barvy na rovnou plochu, tácek, tam mohou razítka namáčet. Odpadá tak pracné vymývání razítkové barvy. Navíc, větší razítko se často na razítkovací polštářek nevejde.

Tip3: Děti, hlavně ty menší zvládnou lépe otiskovat menšími razítky "do ruky".

Nejllepší výsledky jsme dosáhli při nanášení barvy houbičkou nebo pěnovým válečkem:

Inspirace na celý rok, kterou vyhledávám z různých zdrojů na Pinterestu:

Letní výtvarka

Podzimní výtvarka

Zimní výtvarka

Adventní věnce

Valentýn+inspirace na dárečky pro maminky, přáníčka

Jarní výtvarka

Květinová inspirace

Dopravní prostředky

Zvířátka

Tvoření pro děti-zajímavosti

Ukázky z toho, co tvoříme v kroužcích a další novinky a výtvarné inspirace na Facebooku:

www.facebook.com/vytvarnenapady